

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА

ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ФІНАНСІВ І КРЕДИТУ

ФОРМУВАННЯ, РОЗПОДІЛ ТА ВИКОРИСТАННЯ ПРИБУТКУ ПІДПРИЄМСТВА

Кваліфікаційна робота

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Виконала:

студентка 4 курсу, групи 472,
денної форми навчання,
спеціальності 072 «Фінанси,
банківська справа та страхування»

Бабчинська Анастасія Валеріївна _____

Керівник:

доцент кафедри фінансів і кредиту

Грешко Роман Ігорович _____

*До захисту допущено
на засіданні кафедри
протокол № __ від __ травня 2024 р.
Завідувач кафедрою фінансів і кредиту
_____ проф. Нікіфоров П.О.*

АНОТАЦІЯ

Бабчинська А.В. Формування, розподіл та використання прибутку підприємства. Рукопис. Кваліфікаційна робота на здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 072 – Фінанси, банківська справа та страхування. Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, Чернівці, 2024.

В кваліфікаційній роботі досліджені теоретичні та практичні аспекти формування, розподілу та використання прибутку підприємства. Визначена сутність прибутку та його значення в діяльності підприємства, вивчено механізм формування, розподілу та використання прибутку. Здійснено оцінку формування та використання прибутку ТОВ «Техно-Буд Сервіс», а також запропоновані напрями щодо підвищення рівня прибутку досліджуваного підприємства та поліпшення управління процесом його формування, розподілу та використання.

Ключові слова: чистий прибуток, дохід, витрати, факторний аналіз прибутку, фінансові результати.

ABSTRACT

Babchynska N. Formation, distribution and use of the company's profit. Manuscript. Qualification work for obtaining the first (bachelor) level of higher education in specialty 072 – Finance, banking and insurance. Yuri Fedkovich Chernivtsi National University, Chernivtsi, 2024.

In the qualification work, the theoretical and practical aspects of the formation, distribution and use of the company's profit are investigated. The essence of profit and its importance in the enterprise's activity were determined, the mechanism of formation, distribution and use of profit was studied. An assessment of the formation and use of the profit of Techno-Bud Service LLC was carried out, as well as proposed directions for increasing the level of profit of the investigated enterprise and improving the management of the process of its formation, distribution and use.

Keywords: net profit, income, expenses, factor analysis of profit, financial results.

Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Використання чужих ідей, результатів і текстів наукових досліджень мають посилання на відповідне джерело.

_____ А.В. Бабчинська

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ, РОЗПОДІЛУ ТА ВИКОРИСТАННЯ ПРИБУТКУ ПІДПРИЄМСТВА.....	7
1.1. Сутність прибутку та його значення в діяльності підприємства	7
1.2. Механізм формування, розподілу та використання прибутку підприємства	11
РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА ФОРМУВАННЯ, РОЗПОДІЛУ ТА ВИКОРИСТАННЯ ПРИБУТКУ ТОВ «ТЕХНО-БУД СЕРВІС»	17
2.1. Аналіз фінансово-господарської діяльності досліджуваного підприємства та його фінансових результатів	17
2.2. Оцінка процесу формування та ефективності розподілу і використання прибутку на ТОВ «Техно-Буд Сервіс».....	22
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПРИБУТКОВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «ТЕХНО-БУД СЕРВІС»	29
3.1. Шляхи зростання прибутку ТОВ «Техно-Буд Сервіс»	29
3.2. Напрями удосконалення політики розподілу і використання прибутку ТОВ «Техно-Буд Сервіс».....	34
ВИСНОВКИ	40
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	43
ДОДАТКИ	48

ВСТУП

Актуальність. Вивчення формування, розподілу та використання прибутку підприємства набуває особливої актуальності в умовах українського контексту, де компанії стикаються з підвищеними операційними та фінансовими ризиками через війну. Ефективна політика управління фінансовим результатом може захистити процес його генерування та забезпечити стійкість компанії при дії деструктивних економічних та військових факторів. Розуміння механізмів формування прибутку дозволяє менеджменту приймати виважені рішення щодо оптимізації витрат, адаптації цінової політики та диверсифікації джерел доходу, що є критично важливим в умовах невизначеності. Збалансована політика розподілу сформованого результату допомагає знайти оптимальне співвідношення між задоволенням інтересів власників, інвестиціями в розвиток підприємства та формуванням резервів для підтримки фінансової стійкості в умовах підвищених ризиків. Раціональне використання прибутку сприяє зміцненню конкурентних позицій компанії, підвищенню її адаптивності до мінливих ринкових умов та досягненню довгострокових цілей, незважаючи на виклики, спричинені війною.

Огляд праць. Дослідження сутності та значення прибутку підприємства в сучасних умовах господарювання висвітлено у працях Гурбик Ю. Ю., Миронова О. С., Мямліна В. В., Мямліна С. В. та Фірман Н.Я., Вашків О.П. Вовк О. М., Ковальчук А. М., Комісаренко Я. І., Джулай А. В., Джеджула В. В., Єпіфанова І. Ю., Іванчик Т. В. та Купира М. І. розглядають фактори впливу на формування прибутку та імперативи його нарощення в умовах асиметричного розвитку підприємства. Питання управління прибутком підприємства в системі фінансового менеджменту досліджують Масюк Ю. В., Мамчур Г. С., Савіна С. С., Гиренко Ю. В., Сьомкіна Т. В., Гужавіна І. В., Згурська О. М., а особливості бухгалтерського обліку та оподаткування прибутку розкриває Подолянчук О. А.

Мета роботи полягає у визначенні напрямів підвищення ефективності прибутковості діяльності ТОВ «Техно-Буд Сервіс».

Відповідно, у якості завдань виділено:

- розглянути сутність прибутку та його значення в діяльності підприємства;
- дослідити механізм формування, розподілу та використання прибутку підприємства;
- проаналізувати фінансово-господарську діяльність досліджуваного підприємства та його фінансові результати;
- оцінити процес формування та ефективність розподілу і використання прибутку на ТОВ «Техно-Буд Сервіс»;
- запропонувати шляхи зростання прибутку ТОВ «Техно-Буд Сервіс»;
- розробити напрями удосконалення політики розподілу і використання прибутку ТОВ «Техно-Буд Сервіс».

Об'єкт дослідження є фінансова система підприємства.

Предметом є теоретичні та практичні аспекти формування, розподілу та використання прибутку компанії.

Інформаційна база. Інформаційною базою дослідження є офіційні статистичні дані, фінансова звітність підприємства та аналітичні матеріали. Зокрема, використано дані Державної служби статистики України щодо параметрів зовнішнього середовища, а також економічної статистики, зокрема щодо цін. Фінансова звітність ТОВ «Техно-Буд Сервіс», отримана з сайтів про компанії, дозволила проаналізувати фінансовий стан та результати діяльності досліджуваного підприємства. Крім того, були використані дані Національного банку України щодо первинного ринку ОВДП, вартості строкових депозитів за даними статистичної звітності банків України, процентних ставок банків за строковими депозитами фізичних осіб та кредитів МСП.

Методи дослідження. Методологічною основою дослідження є комплексне використання загальнонаукових та емпіричних методів. Серед

загальнонаукових методів застосовано класифікацію для систематизації теоретичних знань, дедуктивний підхід для логічного переходу від загальних положень до конкретних висновків, а також аналіз для детального вивчення окремих аспектів досліджуваної проблеми тощо. Емпіричні методи, такі як коефіцієнтний метод та горизонтальний аналіз, були використані для оцінки фінансового стану та результатів діяльності підприємства на основі фактичних даних.

Обсяг і структура роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел. Загальний обсяг роботи становить 47 сторінок друкованого тексту, основний зміст роботи викладено на 42 сторінках. Робота містить 18 таблиць та 7 рисунків, список використаних джерел включає 41 найменування.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ, РОЗПОДІЛУ ТА ВИКОРИСТАННЯ ПРИБУТКУ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Сутність прибутку та його значення в діяльності підприємства

Прибуток є складним і багатогранним поняттям, яке не має єдиного визначення через існування різних підходів до його трактування. Залежно від обраного, можна надати відмінні пояснення сутності прибутку.

Прибуток є результатом діяльності підприємства, який відображає ефективність його функціонування та здатність генерувати додаткові фінансові ресурси. Він виступає основним показником успішності бізнесу та слугує головним стимулом для подальшого розвитку підприємницької діяльності. У свою чергу, з математичної точки зору, прибуток можна розглядати як абстрактну величину, яка розраховується шляхом віднімання сукупних витрат від загальних доходів підприємства за певний період. Таке трактування прибутку дозволяє проаналізувати фінансові результати діяльності суб'єкта господарювання, однак не завжди відображає реальний стан його ліквідності та платоспроможності.

Слід також зазначити, що прибуток є документальним поняттям, яке формується на основі даних бухгалтерського обліку та фінансової звітності. Проте, в силу особливостей облікової політики та методів визнання доходів і витрат, величина прибутку може не збігатися з фактичним залишком коштів на рахунку підприємства.

В економічній теорії прибуток часто розглядається як винагорода підприємця за його ініціативність, готовність ризикувати та ефективно управління бізнесом [9, с.82]. Такий підхід підкреслює важливість підприємницьких здібностей та інноваційного мислення для досягнення успіху в умовах ринкової економіки. Крім того, прибуток можна трактувати

як плату за використання факторів виробництва - капіталу, праці та землі. У цьому контексті він виступає як тип платежу власникам.

З точки зору фінансового менеджменту прибуток є ключовим індикатором фінансової стійкості та інвестиційної привабливості підприємства. Високий рівень прибутковості свідчить про ефективність управління активами та здатність генерувати додаткові фінансові потоки, що є важливим для залучення інвесторів та кредиторів.

З точки зору ширини трактування такого поняття виділяють три підходи (табл. 1.1):

Таблиця 1.1

Підходи трактування прибутку в залежності від ширини сутнісного наповнення

Критерій порівняння	Підхід		
	Бухгалтерський	Підприємницький	Академічний
Ступінь суб'єктивного впливу	Незначний	Помірний	Значний
Категорії осіб, які використовують метод	Управлінський персонал, облікові працівники, всі стейкхолдери	Керівництво, інвестори	Науковці, дослідники
Врахування доходів при визначенні результату	Враховується виключно фактичний дохід	Враховується потенційний дохід	Розглядаються альтернативні доходи та витрати
Сфера застосування	Бухгалтерський облік	Інвестиційний аналіз	Наукові дослідження
Складові прибутку	Завжди чітко визначені та локалізовані	Фактори результативності не завжди повністю зрозумілі	Не завжди точно ідентифіковані
Поширеність застосування	Для всіх суб'єктів господарювання	Широке	Обмежене

Джерело: складено автором на основі [26, с.137; 5, с. 319; 7, с.288]

З точки зору бухгалтерського підходу прибуток розраховується виключно на основі бухгалтерських даних, тобто як різниця між доходами та

витратами підприємства, відображеними у фінансовій звітності[4, с.39; 20, с.47].

У цьому випадку сума базується на фактичних, документально підтверджених операціях і не враховує потенційні альтернативні варіанти використання ресурсів.

Підприємницький підхід, на відміну від бухгалтерського, бере до уваги не лише фактичні доходи та витрати, а й недоотриманий дохід. Тобто, прибуток розглядається як різниця між фактичним доходом і доходом, який міг би бути отриманий при альтернативному використанні ресурсів підприємства [40, с.164].

Академічний підхід є найбільш комплексним, оскільки враховує альтернативні доходи та витрати, які могли б виникнути у випадку здійснення іншого типу підприємницької діяльності. Згідно з цим підходом, прибуток визначається шляхом порівняння фактичних результатів діяльності підприємства з потенційними результатами, які могли б бути досягнуті при інвестуванні ресурсів в інші сфери бізнесу.

Прибуток характеризується низкою економічних особливостей, які визначають його роль та значення у функціонуванні підприємства. Однією з ключових рис прибутку є його здатність відображати кінцевий фінансовий результат діяльності суб'єкта господарювання. Саме прибуток узагальнює всі аспекти діяльності підприємства, від ефективності виробничих процесів до раціональності управлінських рішень, і дозволяє оцінити його загальну успішність (Рис. 1.1).

Важливою економічною характеристикою прибутку є його спроможність забезпечувати розширене відтворення капіталу підприємства. За рахунок додатного фінансового результату, який залишається у розпорядженні підприємства після сплати всіх обов'язкових платежів, фінансуються інвестиційні проекти, відбувається модернізація виробничих потужностей, впроваджуються інноваційні технології. Таким чином, прибуток виступає основним джерелом самофінансування та розвитку підприємства.

Слід зазначити, що прибуток є важливим індикатором ефективності використання ресурсів підприємства. Він демонструє, наскільки раціонально та продуктивно використовуються матеріальні, трудові та фінансові ресурси у процесі господарської діяльності. Високий рівень прибутковості свідчить про оптимальне співвідношення між витратами та доходами, а також про здатність підприємства створювати додану вартість.

Рис. 1.1 Значення прибутку в діяльності підприємства

Джерело: складено автором на основі

Прибуток також виконує стимулюючу функцію в економіці, спонукаючи підприємців до пошуку нових можливостей, інноваційних рішень та ефективних методів господарювання. Це головний мотив підприємницької діяльності, оскільки він виступає винагородою за ризик, ініціативність та ефективне управління бізнесом. Крім того, прибуток є основою формування бюджетів різних рівнів через механізм оподаткування, адже частина прибутку

підприємств у формі податків спрямовується до державного та місцевих бюджетів, забезпечуючи фінансування суспільних потреб, реалізацію соціальних програм та розвиток інфраструктури.

Ще однією економічною особливістю прибутку є його роль у забезпеченні фінансової стабільності та платоспроможності підприємства. Достатній рівень прибутковості дозволяє формувати резервні фонди, які можуть бути використані для покриття непередбачених витрат, компенсації можливих збитків та підтримки ліквідності у кризових ситуаціях.

Підводячи підсумок, зазначимо, що прибуток є комплексною економічною категорією, яка відображає кінцевий фінансовий результат діяльності підприємства. Він слугує основним джерелом самофінансування та розвитку суб'єкта господарювання, а також показником ефективності його функціонування. Прибуток відіграє ключову роль у забезпеченні фінансової стійкості, конкурентоспроможності та інвестиційної привабливості підприємства.

1.2. Механізм формування, розподілу та використання прибутку підприємства

Механізм формування прибутку підприємства є складним, адже передбачається проходження ряду етапів. Відправною точкою цього процесу є отримання доходу-брутто від реалізації продукції, робіт або послуг, який включає в себе такі обов'язкові платежі, як податок на додану вартість (ПДВ) та акцизи. Для визначення реального чистого доходу підприємства необхідно відняти суму ПДВ та акцизів від доходу-брутто, що дає показник доходу-нетто (Рис. 1.2).

Наступним кроком у формуванні прибутку є визначення виробничої собівартості проданої продукції, робіт і послуг. Цей показник відображає прямі витрати, пов'язані з виготовленням та реалізацією продукції. Різниця

між доходом-нетто та виробничою собівартістю формує валовий (брутто) прибуток або збиток, який демонструє ефективність основної діяльності суб'єкта господарювання.

Валовий прибуток є базою для подальшого розрахунку операційного прибутку від продажу, який враховує комерційні та управлінські витрати звітного періоду. Перші пов'язані з реалізацією продукції та включають витрати на маркетинг, рекламу, транспортування тощо.

Управлінські витрати, у свою чергу, відображають затрати на адміністративні функції та загальне керівництво підприємством. Віднімання цих витрат від валового прибутку дає показник операційного прибутку або операційного збитку.

Рис. 1.2 Процес формування прибутку компанії

Джерело: складено автором на основі [17, с.59; 41, с.25; 33, с.32]

Для визначення прибутку до оподаткування необхідно врахувати сальдо інших доходів і витрат, які не пов'язані безпосередньо з основною діяльністю підприємства. Це можуть бути доходи від інвестиційної діяльності, фінансові доходи, а також витрати на сплату відсотків за кредитами, курсові різниці тощо. Додавання сальдо інших доходів і витрат до операційного прибутку формує прибуток або збиток до оподаткування.

Важливим етапом у процесі формування чистого прибутку є визначення суми податку на прибуток та інших аналогічних обов'язкових платежів. Вони розраховуються відповідно до чинного податкового законодавства і відображають частину прибутку, яка підлягає перерахуванню в інтересах суспільства у бюджет країни. Сальдо відстрочених податкових активів і зобов'язань також враховується при розрахунку чистого прибутку, оскільки воно відображає тимчасові різниці між бухгалтерським та податковим обліком.

Кінцевим результатом механізму формування прибутку є чистий прибуток звітного періоду, який залишається у розпорядженні підприємства після сплати всіх обов'язкових платежів. Саме чистий прибуток є основним показником ефективності діяльності суб'єкта господарювання та джерелом фінансування його подальшого розвитку.

Звичайно, механізм формування прибутку є складним, а тому може бути розглянутий з різних сторін. Формування прибутку підприємства відбувається в результаті здійснення різних видів діяльності, зокрема операційної, інвестиційної та фінансової. Операційна діяльність є основним джерелом прибутку для більшості підприємств, оскільки вона пов'язана з виробництвом та реалізацією продукції, наданням послуг або виконанням робіт. Інвестиційна діяльність підприємства також може бути джерелом формування прибутку. Вона передбачає здійснення капітальних вкладень у придбання або створення довгострокових активів, таких як основні засоби, нематеріальні активи або довгострокові фінансові інвестиції. Прибуток від інвестиційної діяльності формується за рахунок доходів від реалізації інвестиційних активів,

отримання дивідендів або відсотків за інвестиціями, а також від зростання вартості інвестиційних активів у часі.

Фінансова діяльність підприємства пов'язана з формуванням та використанням фінансових ресурсів, залученням капіталу та управлінням фінансовими ризиками. Прибуток від фінансової діяльності формується за рахунок доходів від фінансових операцій, таких як отримання відсотків за наданими кредитами, доходи від участі в капіталі інших підприємств, курсові різниці тощо.

Розподіл прибутку є важливим аспектом фінансового управління підприємством, який визначає напрями використання отриманих фінансових результатів. Одним із ключових є сплата податку на прибуток, який є обов'язковим платежем до бюджету і розраховується відповідно до чинного податкового законодавства. Частина прибутку, яка залишається після сплати податків, може бути спрямована на формування резервних фондів підприємства, які створюються для покриття потенційних збитків, непередбачених витрат або фінансування майбутніх інвестиційних проектів (Рис. 1.3).

Рис. 1.3 Напрямки розподілу та використання прибутку підприємства

Джерело: складено автором на основі

Власники підприємства, зокрема акціонери або учасники товариства, мають право на отримання частини прибутку у вигляді дивідендів. Це форма розподілу прибутку, яка забезпечує дохід інвесторам та стимулює їх

зацікавленість у результатах діяльності підприємства. Розмір платежів залежить від дивідендної політики, яка визначається загальними зборами акціонерів або учасників.

Частина прибутку, яка не розподіляється між власниками, може залишатися в розпорядженні підприємства для реінвестування у його розвиток. Накопичений прибуток є джерелом фінансування модернізації виробничих потужностей, впровадження інноваційних технологій, розширення асортименту продукції або послуг. Використання нерозподіленого прибутку для реінвестування дозволяє підприємству посилювати свій економічний потенціал та підвищувати конкурентоспроможність на ринку.

Таким чином, розподіл прибутку підприємства охоплює низку напрямів, серед яких сплата податків, формування резервів, виплата дивідендів власникам, реінвестування у розвиток підприємства, фінансування соціальних та екологічних ініціатив, а також виплата бонусів та премій працівникам. Ефективний механізм розподілу прибутку дозволяє збалансувати інтереси різних стейкхолдерів та забезпечити стійкий розвиток підприємства у довгостроковій перспективі.

Підводячи підсумок, зазначимо, що в процесі розгляду теоретичних основ формування, розподілу та використання прибутку підприємства сформульовані такі висновки:

- вказана сутність прибутку та його значення в діяльності підприємства. Прибуток являє собою індикатор успішності діяльності підприємства, який узагальнює результати його операційної, інвестиційної та фінансової діяльності. Він є основним мотивом підприємницької активності та стимулом для залучення капіталу, а також базою для розрахунку податкових зобов'язань. Прибуток виступає головним критерієм оцінки ефективності управлінських рішень та частково визначає ринкову вартість підприємства;

- розглянуто механізм формування, розподілу та використання прибутку підприємства. Процес формування прибутку підприємства базується на

взаємодії операційної, інвестиційної та фінансової діяльності, які генерують доходи та витрати і визначають кінцевий фінансовий результат. Управління ключовими факторами, такими як доходи, витрати, податкові платежі, ресурси та ризики, дозволяє оптимізувати процес формування прибутку та забезпечити стійкість підприємства. Механізм розподілу прибутку передбачає його спрямування на виконання податкових зобов'язань, створення резервних фондів, задоволення інтересів власників через виплату дивідендів, фінансування розвитку підприємства та реалізацію соціальних і екологічних проектів.

РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА ФОРМУВАННЯ, РОЗПОДІЛУ ТА ВИКОРИСТАННЯ ПРИБУТКУ ТОВ «ТЕХНО-БУД СЕРВІС»

2.1. Аналіз фінансово-господарської діяльності досліджуваного підприємства та його фінансових результатів

ТОВ «Техно-Буд Сервіс» – це будівельна компанія, заснована у 2007 році, місце розташування якої в с. Чагор, вулиця Приміська, будинок 1, Глибоцький район, Чернівецька область. Організаційно-правова форма підприємства - товариство з обмеженою відповідальністю (ТОВ), що є однією з найпоширеніших форм ведення бізнесу в Україні.

Основним напрямком діяльності ТОВ «Техно-Буд Сервіс» є будівництво житлових і нежитлових приміщень. Компанія спеціалізується на зведенні різноманітних об'єктів нерухомості, таких як багатоквартирні будинки, котеджі, офісні та торгові центри, промислові споруди тощо. Для реалізації будівельних проектів підприємство залучає кваліфікованих фахівців, використовує сучасні технології та матеріали, дотримується встановлених норм і стандартів якості. Розташування ТОВ «Техно-Буд Сервіс» у Чернівецькій області дозволяє компанії активно працювати на регіональному ринку будівельних послуг, задовольняючи потреби місцевих замовників у зведенні житлової та комерційної нерухомості. Водночас, наявність власної матеріально-технічної бази та досвідченого персоналу надає підприємству можливість брати участь у виконанні проектів і за межами регіону.

Кадрова політика підприємства зазнала істотних змін протягом аналізованого періоду. У 2022 році спостерігалось зменшення середньої кількості працівників на 4 особи або на 9,30% порівняно з попереднім роком, що супроводжувалося зниженням продуктивності праці на 496,4 тис. грн. або на 35,06%. Це свідчить про недостатньо ефективне використання трудових

ресурсів та потенційні проблеми в управлінні персоналом у зазначеному році (табл. 2.1).

Таблиця 2.1

Динаміка показників роботи трудового колективу ТОВ «Техно-Буд Сервіс» в 2021-2023 рр.

Показники	2021	2022	2023	Абсолютне відхилення, +, -		Відносне відхилення, %		
				2022 від 2021	2023 від 2022	2022 від 2021	2023 від 2022	2023 від 2021
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Середня кількість працівників, осіб	43	39	56	-4	17	-9,30	43,59	30,23
Продуктивність праці, тис. грн.	1415,9	919,5	1757,8	-496,4	838,2	-35,06	91,16	24,14

Джерело: складено автором на основі даних фінансової звітності

Однак у 2023 році ситуація кардинально змінилася. Середня кількість працівників зросла на 17 осіб або на 43,59% порівняно з 2022 роком, що є суттєвим розширенням трудового колективу. Водночас, продуктивність праці демонструє вражаюче зростання на 838,2 тис. грн. або на 91,16% у порівнянні з попереднім періодом. Такі показники вказують на ефективність прийнятих управлінських рішень щодо оптимізації кадрового складу та підвищення результативності роботи персоналу.

Проявляється стійкий розвиток компанії і у накопиченні майна протягом досліджуваного періоду. Вартість необоротних активів підприємства демонструє стабільне зростання: у 2022 році вона збільшилась на 6327 тис. грн. або на 38,82% порівняно з 2021 роком, а у 2023 році - ще на 3806 тис. грн. або на 16,82% порівняно з попереднім роком. Це свідчить про інвестиції компанії в основні засоби та довгострокові активи, що є позитивним фактором для її розвитку (табл. 2.2).

Оборотні активи також показують позитивну динаміку: у 2022 році їх вартість зросла на 14920 тис. грн. або на 20,52%, а у 2023 році - на 20430 тис.

грн. або на 23,32% порівняно з попереднім роком. Таке посилення оборотних активів вказує на раціональне управління ресурсами компанії та її здатність генерувати достатній обсяг коштів для забезпечення поточної діяльності.

Таблиця 2.2

Динаміка чистих активів ТОВ «Техно-Буд Сервіс» в 2021 - 2023 рр.,
тис. грн.

Показники	Рік			Абсолютний приріст, +,-		Відносний приріст (відхилення), %		
	2021	2022	2023	2022 / 2021	2023 / 2022	2022 / 2021	2023 / 2022	2023 / 2021
Необоротні активи	16301	22628	26434	6327	3806	38,82	16,82	62,16
Оборотні активи	72693	87613	108042	14920	20430	20,52	23,32	48,63
Довгострокові зобов'язання	12551	12551	12551	0	0	0	0	0
Короткострокові зобов'язання	60106	71393	90838	11287	19446	18,78	27,24	51,13
Всього чистих активів	16337	26297	31087	9960	4790	60,97	18,21	90,29

Джерело: складено автором на основі даних фінансової звітності

Загальна вартість чистих активів ТОВ «Техно-Буд Сервіс» демонструє стрімке зростання: у 2022 році вона збільшилася на 9960 тис. грн. або на 60,97%, а у 2023 році - ще на 4790 тис. грн. або на 18,21% порівняно з попереднім роком. Таке суттєве посилення чистих активів вказує на ефективність діяльності компанії та її здатність нарощувати власний капітал.

Загалом компанія здатна виконувати свої короткострокові зобов'язання, проте можливі труднощі. Коефіцієнт поточної ліквідності (покриття) протягом аналізованого періоду коливався в межах від 1,19 до 1,23, що є прийнятним, проте низьким значенням, у контексті забезпечення платоспроможності компанії (табл. 2.3).

Коефіцієнт швидкої ліквідності демонструє позитивну динаміку протягом досліджуваного періоду, збільшившись з 0,59 у 2021 році до 0,7 у 2023 році. Це вказує на посилення здатності підприємства оперативно погашати свої короткострокові зобов'язання за рахунок найбільш ліквідних

активів, таких як грошові кошти, короткострокові фінансові інвестиції та дебіторська заборгованість.

Термінова платоспроможність знаходилася в межах норми.

Таблиця 2.3

Динаміка показників ліквідності ТОВ «Техно-Буд Сервіс»
в 2021 - 2023 рр.

Показники	Рік			Абсолютний приріст, +,-		
	2021	2022	2023	2022 / 2021	2023 / 2022	2023 / 2021
Коефіцієнт поточної ліквідності (покриття)	1,21	1,23	1,19	0,02	-0,04	-0,02
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,59	0,68	0,7	0,09	0,02	0,11
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,05	0,18	0,1	0,13	-0,08	0,05

Джерело: складено автором на основі даних фінансової звітності

Частка основних засобів у загальній структурі активів компанії протягом досліджуваного періоду коливалася в межах від 0,12 до 0,14, що свідчить про відносно невисоку питому вагу необоротних активів, а значить підприємство орендує відчутну частку необхідного обладнання.

Таблиця 2.4

Динаміка показників майнового стану ТОВ «Техно-Буд Сервіс» в 2021
- 2023 рр.

Показники	Рік			Абсолютний приріст, +,-		Відносний приріст (відхилення), %		
	2021	2022	2023	2022 / 2021	2023 / 2022	2022 / 2021	2023 / 2022	2023 / 2021
Частка основних засобів у активах	0,12	0,14	0,13	0,02	-0,01	16,67	-7,14	8,33
Коефіцієнт зносу основних засобів	0,76	0,72	0,72	-0,04	0	-5,26	0	-5,26
Коефіцієнт оновлення основних засобів	0,03	0,16	0,09	0,13	-0,07	433,33	-43,75	200,00
Коефіцієнт мобільності активів	4,47	3,87	4,09	-0,6	0,22	-13,42	5,68	-8,5

Джерело: складено автором на основі даних фінансової звітності

Незначне збільшення цього показника у 2022 році на 0,02 або на 16,67% порівняно з 2021 роком вказує на певні інвестиції в оновлення основних засобів. Однак, у 2023 році частка основних засобів дещо знизилася до 0,13, що може бути пов'язано з вибуттям застарілих або зношених активів.

Коефіцієнт зносу основних засобів ТОВ «Техно-Буд Сервіс» демонструє позитивну тенденцію, знизившись з 0,76 у 2021 році до 0,72 у 2022-2023 роках. Це свідчить про покращення стану основних засобів та зменшення рівня їх зношеності. Зниження коефіцієнта зносу на 0,04 або на 5,26% у 2022 році порівняно з попереднім роком є результатом оновлення капітальних активів та вибуття застарілих об'єктів. Стабільність цього показника у 2023 році на рівні 0,72 вказує на підтримання досягнутого рівня зношеності основних засобів.

Коефіцієнт оновлення основних засобів показує інтенсивність введення в експлуатацію нових капітальних активів. У 2022 році цей показник суттєво зріс до 0,16 порівняно з 0,03 у 2021 році, що свідчить про значні інвестиції в модернізацію та розширення виробничих потужностей. Проте, у 2023 році коефіцієнт оновлення знизився до 0,09, що пов'язано з завершенням інвестиційних проектів та зменшенням обсягів капітальних вкладень. Незважаючи на це, значення коефіцієнта оновлення у 2023 році залишається вищим, ніж у базовому 2021 році, що вказує на позитивну динаміку оновлення основних засобів у довгостроковій перспективі.

Таблиця 2.5

Динаміка показників фінансової стійкості ТОВ «Техно-Буд Сервіс» в
2021 - 2023 рр.

Показники	Рік			Абсолютний приріст (відхилення), +,-		
	2021	2022	2023	2022 / 2021	2023 / 2022	2023 / 2021
Коефіцієнт забезпечення власними оборотними засобами запасів	0	0,09	0,1	0,09	0,01	0,1
Коефіцієнт фінансової автономії	0,18	0,24	0,23	0,06	-0,01	0,05
Коефіцієнт короткострокової заборгованості	0,83	0,85	0,88	0,02	0,03	0,05
Коефіцієнт фінансової стійкості (покриття інвестицій)	0,32	0,35	0,32	0,03	-0,03	0

Джерело: складено автором на основі даних фінансової звітності

Підводячи підсумок, зазначимо, що аналіз показників роботи трудового колективу ТОВ «Техно-Буд Сервіс» за 2021-2023 роки свідчить про ефективність кадрової політики, адже середня кількість працівників зросла на 30,23%, а продуктивність праці підвищилася на 24,14%. Динаміка чистих активів ТОВ «Техно-Буд Сервіс» демонструє стабільний розвиток протягом 2021-2023 років: загальна вартість чистих активів зросла на 90,29%. Показники ліквідності та фінансової стійкості ТОВ «Техно-Буд Сервіс» за 2021-2023 роки свідчать про підвищений ризик для платоспроможності компанії у довгостроковій і короткостроковій перспективах.

2.2. Оцінка процесу формування та ефективності розподілу і використання прибутку на ТОВ «Техно-Буд Сервіс»

Якщо попередні показники свідчили про загальну фінансову позицію компанії та особливості господарської діяльності, то процес формування прибутку свідчить більшою мірою про фінансову ефективність.

Загалом ТОВ «Техно-Буд Сервіс» демонструє позитивну тенденцію розвитку та здатність ефективно конкурувати на ринку. Чистий дохід від реалізації продукції у 2023 році зріс на 61,67% порівняно з 2021 роком, що свідчить про посилення обсягів реалізації та розширення клієнтської бази. Незважаючи на значне збільшення собівартості реалізованої продукції у 2023 році на 56,05% порівняно з 2021 роком, компанія спромоглася підвищити ефективність управління витратами. Про це свідчить випереджаюче зростання валового прибутку на 200,05% за аналогічний період, що вказує на здатність ТОВ «Техно-Буд Сервіс» генерувати додану вартість (табл. 2.6).

Фінансовий результат від операційної діяльності у 2023 році збільшився на 206,31% порівняно з 2021 роком, що є наслідком ефективного управління операційними витратами та оптимізації бізнес-процесів. Компанія демонструє

здатність забезпечувати прибутковість основної діяльності, що є запорукою стійкого розвитку в довгостроковій перспективі.

Таблиця 2.6

Динаміка фінансових результатів ТОВ «Техно-Буд Сервіс» в 2021-2023

рр., тис. грн.

Показники	Рік			Абсолютний приріст (відхилення), +,-		Відносний приріст (відхилення), %		
	2021	2022	2023	2022 / 2021	2023 / 2022	2022 / 2021	2023 / 2022	2023 / 2021
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	60 884	35862	98 434	-25 022	62 572	-41,1	174,48	61,67
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	58 506	32821	91 297	-25 685	58 476	-43,9	178,17	56,05
Валовий прибуток (збиток)	2 378,8	3 041,3	7 137,5	662,5	4 096,2	27,85	134,69	200,05
Інші операційні доходи	3 460	4 077	2 852	617	-1 225	17,83	-30,05	-17,57
Інші операційні витрати	4 295	6 166	5 262	1 871	-904	43,56	-14,66	22,51
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток (збиток)	1543,5	953	4 727,9	-590,5	3 774,9	-38,26	396,11	206,31
Інші доходи	19,7	0	0	-19,7	0	-100	-	-100
Інші витрати	50	0	0	-50	0	-100	-	-100
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток (збиток)	1513,2	953	4727,9	-560,2	3 774,9	-37,02	396,11	212,44
Витрати (дохід) з податку на прибуток	272,3	171,3	851	-101	679,7	-37,09	396,79	212,52
Чистий фінансовий результат: прибуток (збиток)	1240,9	781,7	3876,9	-459,2	3 095,2	-37,01	395,96	212,43

Джерело: складено автором на основі даних фінансової звітності

Чистий фінансовий результат ТОВ «Техно-Буд Сервіс» у 2023 році зріс на 212,43% порівняно з 2021 роком, що підтверджує раціональність розподілу та використання прибутку компанії. Зростання ключового абсолютного показника є ознакою здатності підприємства генерувати додаткові фінансові ресурси для інвестування у розвиток та підвищення конкурентоспроможності на ринку.

Аналіз показників рентабельності ТОВ «Техно-Буд Сервіс» за 2021-2023 роки дозволяє стверджувати, що компанія демонструє ефективність у генеруванні прибутку та забезпечує достатній рівень рентабельності. Операції продажу послуг забезпечують додатній результат, а це означає, що для формування високого рівня прибутку слід нарощувати будівельну діяльність (табл. 2.7). Проте інші індикатори рентабельності настановлюють на протилежний висновок.

Таблиця 2.7

Динаміка показників рентабельності (збитковості) ТОВ «Техно-Буд Сервіс» в 2021 - 2023 рр.

Показники	2021	2022	2023	Відхилення, +, -		
				2022 від 2021	2023 від 2022	2023 від 2021
1	2	3	4	5	6	7
Рентабельність виробничих фондів, %	2,69	1,54	6,70	-1,15	5,16	4,01
Рентабельність продажів за валовим прибутком (валова маржа), %	3,9	8,5	7,3	4,6	-1,2	3,3
Рентабельність продажів за операційним прибутком (операційна маржа), %	2,54	2,66	4,80	0,12	2,14	2,26
Рентабельність продажів за чистим прибутком (чиста маржа), %	2,04	2,18	3,94	0,14	1,76	1,90
Операційна рентабельність витрат, %	2,46	2,44	4,90	-0,02	2,46	2,44
Коефіцієнт реінвестування, %	121,9	121,9	122,0	0,0	0,0	0,0
Коефіцієнт стійкості економічного зростання, %	9,26	3,62	15,21	-5,64	11,59	5,95

Джерело: складено автором на основі даних фінансової звітності

Проаналізувавши наведені дані, можна зробити висновок, що компанія стикається з проблемою нездатності збільшувати свою реальну вартість через перевищення темпів інфляції над рентабельністю активів. У 2021 році приріст рівня цін в Україні становив 10%, тоді як рентабельність активів, розрахована

за чистим прибутком, складала лише 1,5%, що свідчить про значне відставання прибутковості компанії від інфляційних процесів.

Ситуація погіршилася у 2022 році, коли приріст інфляції сягнув 26,6%, а рентабельність активів знизилася до 0,78%. Таке суттєве перевищення темпів інфляції над рентабельністю активів вказує на втрату реальної вартості компанії та зниження її фінансової ефективності. У 2023 році спостерігається певне покращення ситуації, оскільки приріст інфляції зменшився до 5,1%, а рентабельність активів зросла до 3,17%. Однак, незважаючи на позитивну динаміку, компанія фактично обесцінюється протягом усього періоду (Рис. 2.1).

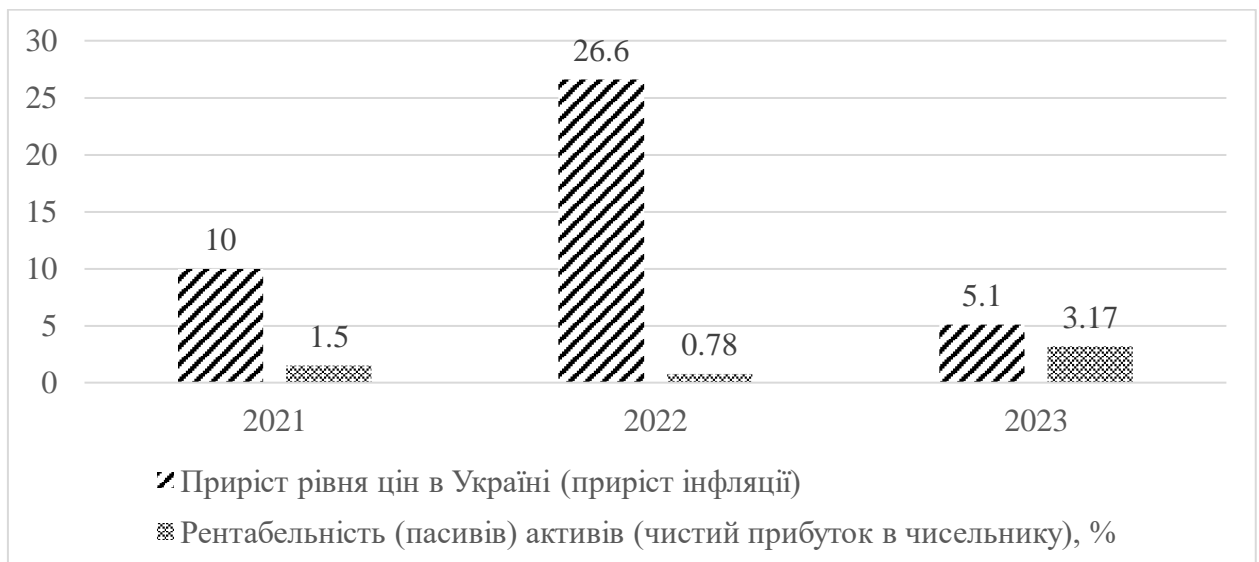

Рис. 2.1 Співставлення інфляції та рентабельності активів ТОВ «Техно-Буд Сервіс» в 2021-2023 рр., %

Джерело: складено автором на основі [10]

Також проявляється нездатність менеджменту компанії досягти задовільних рівнів рентабельності власного капіталу порівняно з альтернативними інвестиційними можливостями, такими як облігації внутрішньої державної позики (ОВДП) та депозитні продукти банків. Рентабельність власного капіталу компанії протягом 2021-2023 років була нижчою за ці альтернативи.

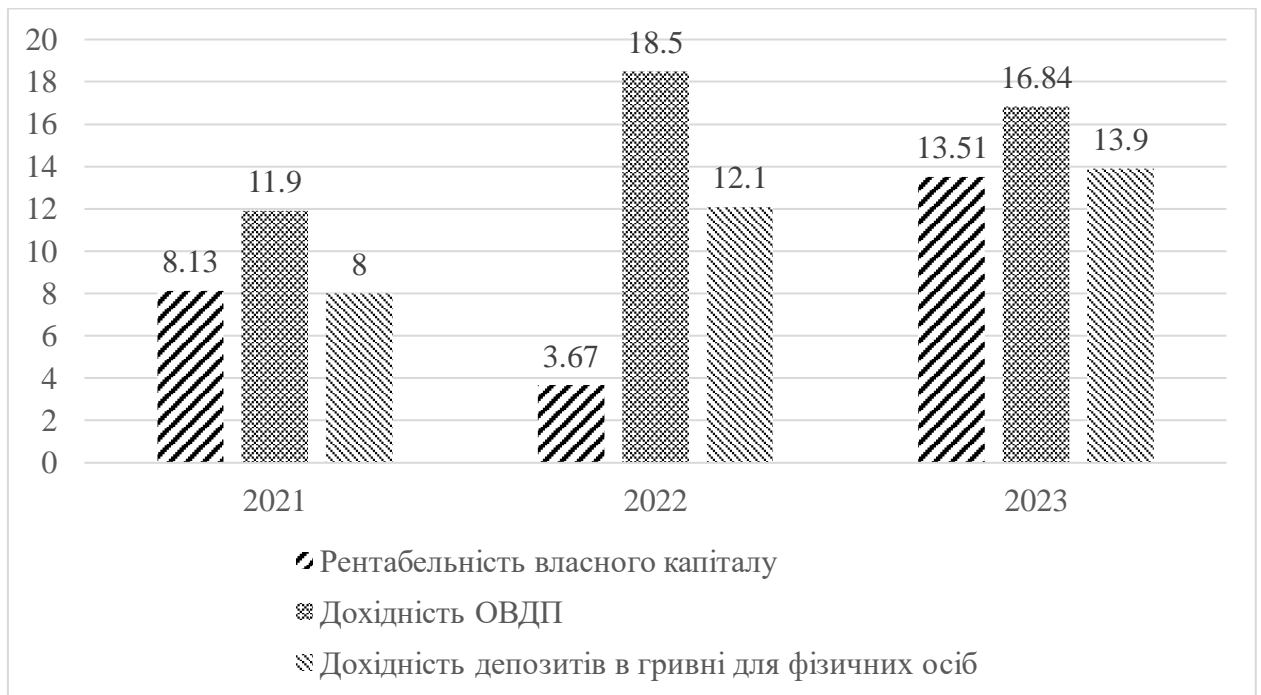

Рис. 2.2 Співставлення рентабельності власного капіталу та дохідності альтернативних інструментів ТОВ «Техно-Буд Сервіс» в 2021-2023 рр., %

Джерело: складено автором на основі [25; 2; 29]

У 2021 році рентабельність власного капіталу становила 8,13%, тоді як дохідність ОВДП сягала 11,9%, а депозитів - 8%. Така ситуація свідчить про те, що інвестори могли отримати вищий рівень дохідності, вкладаючи кошти в державні облігації, ніж інвестуючи у власний капітал компанії.

Розрив між рентабельністю власного капіталу та альтернативними інвестиційними можливостями ще більше збільшився у 2022 році. У 2023 році спостерігається певне покращення, однак, незважаючи на позитивну динаміку, цей показник все ще залишається нижчим за дохідність ОВДП (16,84%) та депозитів (13,9%).

Також можна зробити висновок, що більша частина прибутку була реінвестована назад у компанію. Це підтверджується динамікою змін у зареєстрованому капіталі та нерозподіленому прибутку (табл. 2.8).

Зокрема, у 2021 році чистий фінансовий результат компанії становив 1 240,90 тис. грн. При цьому абсолютний приріст зареєстрованого капіталу склав 650 тис. грн, а нерозподіленого прибутку - 1 513 тис. грн.

Таблиця 2.8

Показники напрямків використання і спрямування чистого прибутку
ТОВ «Техно-Буд Сервіс» в 2021-2023 рр., тис. грн.

Показники	2021	2022	2023
Чистий фінансовий результат: прибуток (збиток)	1 240,90	781,7	3 876,90
Абсолютний приріст елементів (до попереднього року), +, -			
Зареєстрований (пайовий) капітал	650	9 007	62
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1 513	953	4 728
Резервний капітал	0	0	0
Сума за результатами року			
Дивіденди або інша форма виплати прибутку	0	0	0
Інші напрямки розподілу прибутку	0	0	0

Джерело: складено автором на основі даних фінансової звітності

У 2022 році, незважаючи на зменшення чистого прибутку до 781,7 тис. грн, компанія продовжила політику реінвестування. Зареєстрований капітал збільшився на 9 007 тис. грн, що вказує на суттєве вливання коштів у статутний фонд підприємства. Нерозподілений прибуток зріс на 953 тис. грн, демонструючи спрямування прибутку на накопичення власних ресурсів.

Підводячи підсумок, зазначимо, що виконана оцінка формування, розподілу та використання прибутку ТОВ «Техно-Буд Сервіс» та сформульовані наступні висновки:

- проведено аналіз фінансово-господарської діяльності досліджуваного підприємства та його фінансових результатів. Зростання продуктивності праці на 24,14% та збільшення середньої кількості працівників на 30,23% протягом 2021-2023 років вказують на ефективне управління трудовими ресурсами ТОВ «Техно-Буд Сервіс». Підприємство демонструє певний розвиток, про що свідчить збільшення необоротних активів на 62,16%, оборотних активів на 48,63% та загальної вартості чистих активів на 90,29% протягом 2021-2023 років. Коефіцієнти ліквідності (поточної - 1,19-1,23) та фінансової стійкості (автономії - 0,23-0,24; стійкості - 0,32-0,35) ТОВ «Техно-Буд Сервіс» за 2021-2023 роки знаходяться в на низькому рівні, що вказує на підвищений рівень

імовірності втрати платоспроможності у випадку, якщо здатність генерувати прибуток буде порушена;

- виконана оцінка процесу формування та ефективності розподілу і використання прибутку на ТОВ «Техно-Буд Сервіс». Підприємство демонструє ефективність у генеруванні прибутку, про що свідчить зростання рентабельності активів на 2,04 процентних пункти та рентабельності виробничих фондів на 4,01 процентних пункти у 2023 році порівняно з 2021 роком. Однак, компанія стикається з проблемою нездатності збільшувати свою реальну вартість через перевищення темпів інфляції (5,1% у 2023 році) над рентабельністю активів (3,17% у 2023 році). Попри це, ТОВ «Техно-Буд Сервіс» дотримується стратегії реінвестування значної частини прибутку назад у бізнес, про що свідчить приріст нерозподіленого прибутку на 4 728 тис. грн у 2023 році.

РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПРИБУТКОВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «ТЕХНО-БУД СЕРВІС»

3.1. Шляхи зростання прибутку ТОВ «Техно-Буд Сервіс»

Компанії слід нарощувати прибуток для виправлення наявних дисбалансів у фінансово-господарській роботі. У звітності проявляється такий недолік, як наявність незавершеного капітального будівництва. Запропоноване використання існуючого чистого прибутку та зобов'язань для зміцнення виробничих можливостей підприємства та завершення проектів, які потенційно генерують капітальні вкладення. Раціонально направити сформований позитивний потік грошових коштів, а також додаткові фінансові ресурси власників, на добудову адміністративної будівлі, що досі знаходиться на етапі спорудження (Рис. 3.1).

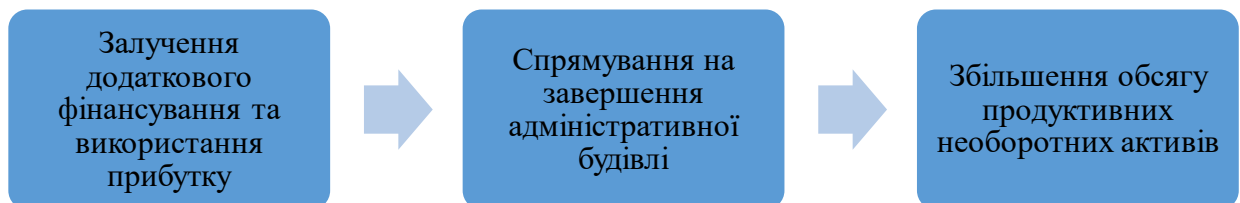

Рис. 3.1 Сутність пропонованого заходу використання чистого прибутку для подальшого підвищення прибутку

Джерело: складено автором

Актуальна вартість незакінчених капітальних інвестицій становить 6478,3 тис. грн. Основний каркас будівлі вже зведений, потрібно тільки завершити роботи всередині приміщення та почати використання споруди або здавати її в найм. Для простоти розрахунку передбачається саме остання альтернатива.

Для завершення адміністративної будівлі ТОВ «Техно-Буд Сервіс» необхідно здійснити низку витрат на матеріали та роботи.

Найбільшу частку в структурі початкових витрат займають витрати на робочу силу, які складають 500 тис. грн. (табл. 3.1).

Значні кошти також передбачається витратити на придбання офісних меблів (250 тис. грн.) та матеріалів для підлоги (150 тис. грн.).

Таблиця 3.1

Початкові витрати на завершення адміністративної будівлі, тис. грн.

Витрати	Значення, тис. грн.
Гіпсокартон та оздоблювальні матеріали	110
Ізоляція (для стін, стелі та звукоізоляція)	65
Матеріали для підлоги (ковролін, паркет, плитка тощо)	150
Стельові матеріали (плитка для підвісної стелі, освітлювальні прилади)	80
Двері та фурнітура (міжкімнатні двері, коробки, замки, ручки)	60
Фарба та лакофарбові матеріали	34
Електропроводка, розетки, вимикачі та освітлювальні прилади	80
Протипожежне обладнання (спринклери, пожежна сигналізація, вогнегасники)	50
Мережеві кабелі та телекомунікаційна інфраструктура	40
Офісні меблі (столи, стільці, картотеки, стелажі)	250
Оздоблення вікон (жалюзі, штори або завіси)	35
Побутова техніка (холодильники, мікрохвильові печі, кавоварки для кімнат відпочинку)	120
Дозволи та інспекційні збори	20
Витрати на робочу силу (підрядники, електрики, сантехніки, малярі)	500
Всього	1594

Джерело: складено автором

Таким чином, вартість завершеної будівлі становитиме 8072,3 тис. грн. Очікується, що запропонований захід принесе компанії економічний ефект у вигляді орендних платежів. Прогнозується, що сума їх зростатиме з 807 тис. грн. у 2025 році до 985 тис. грн. у 2029 році (табл. 3.2).

Таблиця 3.2

Економічний ефект в рамках запропонованого заходу, тис. грн.

Очікуваний економічний ефект	2025	2026	2027	2028	2029
Орендні платежі	807	848	891	937	985

Джерело: складено автором

У рамках реалізації заходу планується найняти додаткового працівника для управління будівлею. Витрати на оплату праці та соціальні відрахування для цього працівника зростатимуть з 219,6 тис. грн. у 2025 році до 268 тис. грн. у 2029 році (табл. 3.3).

Таблиця 3.3

Витрати на персонал в рамках заходу, тис. грн.

Працівник	2025	2026	2027	2028	2029
Оплата праці	180	189	199	209	220
Соціальні витрати	39,6	42	44	46	48
Всього	219,6	231	243	255	268

Джерело: складено автором

Амортизаційні відрахування в рамках заходу розраховані на основі вартості активів на кінець кожного року. Сума амортизації залишатиметься незмінною протягом усього періоду і становитиме 538 тис. грн. щорічно (табл. 3.4).

Таблиця 3.4

Амортизаційні відрахування в рамках заходу, тис. грн.

Елемент активів	2025	2026	2027	2028	2029
Вартість на кінець року	7 534	6 996	6 458	5 920	5 382
Амортизація	538	538	538	538	538

Джерело: складено автором

Операційні витрати, пов'язані з реалізацією заходу, включають витрати на персонал, амортизаційні відрахування та просування послуг оренди на платформі OLX. Загальна сума операційних витрат зростатиме з 762,6 тис. грн. у 2025 році до 812 тис. грн. у 2029 році (табл. 3.5).

Таблиця 3.5

Систематизація операційних витрат, тис. грн.

Елемент витрат	2025	2026	2027	2028	2029
Витрати на персонал	219,6	231	243	255	268
Амортизаційні відрахування	538	538	538	538	538
Просування послуг оренди на olx	5	5	6	6	6
Всього	762,6	774	787	799	812

Джерело: складено автором

На основі отриманих даних можна розрахувати фінансові результати запропонованого заходу. Чистий прибуток зростатиме з 35,52 тис. грн. у 2025 році до 138,4 тис. грн. у 2029 році. Це свідчить про ефективність заходу та доцільність його реалізації для збільшення прибутку ТОВ «Техно-Буд Сервіс» (табл. 3.6).

Таблиця 3.6

Фінансові результати в рамках запропонованого заходу, тис. грн.

Показник	2025	2026	2027	2028	2029
Економічний ефект	807	848	891	937	985
Загальна сума витрат	762,6	774	787	799	812
Фінансовий результат до оподаткування	44,4	74	104	138	173
Податок на прибуток організації	8,88	14,8	20,8	27,6	34,6
Чистий прибуток в рамках заходу	35,52	59,2	83,2	110,4	138,4

Джерело: складено автором

Для оцінки інвестиційної привабливості заходу щодо завершення адміністративної будівлі ТОВ «Техно-Буд Сервіс» було проведено аналіз грошових потоків. Початкові витрати на реалізацію заходу становлять 1594 тис. грн. і будуть здійснені в 2024 році (табл. 3.7).

Таблиця 3.7

Оцінка інвестиційної привабливості заходу, тис. грн.

Показник	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Всього
Початкові витрати	-1 594	-	-	-	-	-	-
Чистий прибуток	-	35,52	59,2	83,2	110,4	138,4	-
Амортизація	-	538	538	538	538	538	-
Залишкова вартість основних засобів	-	-	-	-	-	5 382	-
Всього	0	573,52	597,2	621,2	648,4	6058,4	-
Чистий грошовий потік	-1 594	573,52	597,2	621,2	648,4	6058,4	-
Коефіцієнт дисконтування, $i=26,94$	1	0,79	0,62	0,49	0,39	0,3	-
Дисконтований грошовий потік	-1 594	453,08	370,26	304,39	252,88	1817,52	1604,13

Джерело: складено автором

Ставка дисконтування розраховувалася з використанням кумулятивного підходу, який передбачає додавання трьох ключових компонентів: безризикової ставки, рівня інфляції та ступеня ризику, пов'язаного з проектом. В якості безризикової ставки було застосовано дохідність державних облігацій, яка на даний момент становить 16,84%. Цей індикатор відображає мінімальну прибутковість, яку інвестор очікував би від інвестицій з нульовим ризиком. Рівень інфляції на 2023 рік, який складає 5,1%, був включений до розрахунку, щоб врахувати очікуване зниження купівельної спроможності грошей з плином часу. Ризик, пов'язаний з проектом, оцінювався як низький, враховуючи значний досвід компанії в будівельній галузі, тому було застосовано ставку ризику проекту в розмірі 5%.

Шляхом підсумовування цих трьох елементів ставка дисконтування розраховувалася наступним чином: безризикова ставка (16,84%) + рівень інфляції (5,1%) + ставка ризику проекту (5%) = 26,94%.

Амортизаційні відрахування залишатимуться незмінними протягом усього періоду і становитимуть 538 тис. грн. щорічно. Залишкова вартість основних засобів на кінець 2029 року становитиме 5382 тис. грн.

Чиста приведена вартість (NPV) проекту становить 1604,13 тис. грн., що свідчить про його високу інвестиційну привабливість. Індекс прибутковості (PI) дорівнює 2,01 $(453,08 + 370,26 + 304,39 + 252,88 + 1817,52) : 1594$), що означає, що на кожен вкладений гривню інвестор отримає 2,01 грн. чистого дисконтованого доходу. Термін окупності інвестицій становить 4 роки і 42,85 днів. Отримані показники підтверджують доцільність реалізації заходу щодо завершення адміністративної будівлі ТОВ «Техно-Буд Сервіс».

Підводячи підсумок, зазначимо, що запропонований захід щодо завершення адміністративної будівлі ТОВ «Техно-Буд Сервіс» є інвестиційно привабливим, про що свідчить позитивне значення чистої приведеної вартості (NPV) у розмірі 1604,13 тис. грн. Індекс прибутковості (PI) становить 2,01, що означає високу віддачу на вкладені кошти. Термін окупності інвестицій складає 4 роки і 42,85 днів, що є прийнятним для реалізації заходу.

3.2. Напрями удосконалення політики розподілу і використання прибутку ТОВ «Техно-Буд Сервіс»

Іншим важливим питанням є подальше стратегічне управління прибутком та альтернативними джерелами фінансування. Перш за все слід зрозуміти, як залучення додаткових фінансових ресурсів вплине на фінансовий результат компанії. Проаналізувавши дані, наведені в таблиці 3.8, можна зробити висновок, що за поточних умов залучення додаткових фінансових ресурсів для ТОВ «Техно-Буд Сервіс» не є доцільним. Розрахунок

ефекту фінансового левереджу показує, що його значення становить -32,95%. Цей негативний показник означає, що залучення позикових коштів за поточної вартості банківського кредиту (15,9%) матиме несприятливий вплив на рентабельність власного капіталу компанії.

Варто звернути увагу на те, що рентабельність активів за прибутком від продажів становить лише 3,52%, тоді як вартість банківського кредиту значно перевищує цей показник. Така ситуація призводить до того, що залучення додаткових позикових коштів не призведе до зростання чистого прибутку, а навпаки, може спричинити його зменшення.

Таблиця 3.8

Оцінка фінансового левереджу для виявлення доцільності подальшого нарощення фінансових ресурсів компанії, у тому числі чистого прибутку

Показники	Значення
Вартість активів, тис. грн.	134476
Сума власного капіталу, тис. грн.	31087
Сума зобов'язань, тис. грн.	103390
Середня вартість коштів на ринку, %	15,9
Операційний прибуток, тис. грн.	4728
Рентабельність активів за прибутком від продажів, %	3,52
(КР - Ск)	-12,38
Ставка податку на прибуток	0,20
(1 - Сн)	0,80
ОК / СК	3,33
Ефект фінансового важеля, %	-32,95

Джерело: складено автором на основі [15]

Зважаючи на наведені факти, можна стверджувати, що в поточних умовах ТОВ «Техно-Буд Сервіс» не варто залучати додаткові фінансові ресурси. Натомість, компанії слід зосередитися на підвищенні ефективності використання наявних ресурсів, оптимізації операційної діяльності та пошуку шляхів зростання рентабельності активів. Лише за умови суттєвого покращення фінансових показників нарощення фінансових ресурсів за рахунок залучення кредитів або іншим чином може стати доцільним кроком для подальшого розвитку компанії.

Таким чином, при поточній вартості ресурсів, не варто розширювати фінансовий потенціал. Проте залишається питання, чи варто зберігати поточний рівень власного капіталу, чи знижувати його, заміщуючи, наприклад, тими ж позиковими коштами.

Найкращою альтернативою управління прибутком для ТОВ «Техно-Буд Сервіс» є зниження суми власного капіталу та розподілення прибутку серед власників (Альтернатива 1).

Цей варіант дозволяє максимізувати сукупну суму прибутків власників, яка становитиме 4058,5 тис. грн. (табл. 3.9).

Перевагою Альтернативи 1 є те, що власники компанії зможуть отримати додаткові кошти у розмірі 15543,4 тис. грн. на власні потреби. Ці кошти можуть бути інвестовані в інші проекти або використані для диверсифікації особистого інвестиційного портфеля. Крім того, вкладення цих коштів у державні облігації (ОВДП) дозволить власникам отримати додатковий особистий прибуток у розмірі 2617,5 тис. грн., що є найвищим показником серед усіх альтернатив. Однак, слід зазначити, що Альтернатива 1 має і певні недоліки. Зниження суми власного капіталу призведе до збільшення фінансових витрат компанії на 2471,4 тис. грн., що негативно вплине на очікуваний рівень чистого прибутку (1441,0 тис. грн.) та рентабельність власного капіталу (9,27%). Такі показники є найнижчими серед усіх альтернатив.

Таблиця 3.9

Оцінка впливу альтернатив управління прибутком на майнове
становище власників ТОВ «Техно-Буд Сервіс»

№	Альтернатива	Формула	Альтернатива 1	Альтернатива 2	Альтернатива 3
1	Опис	-	Зниження суми власного капіталу, розподілення прибутку серед власників	Збереження поточного рівня власного капіталу компанії. Базова альтернатива	Подальше нарощення власного капіталу
2	Очікуваний чистий прибуток без додаткових заходів, тис. грн.	-	3912,42	3912,42	3912,42
3	Сума власного капіталу, тис. грн.	-	15543,4	31086,7	34999,1
4	Вартість кредитування в Україні, %	-	15,9	15,9	15,9
5	Сума додаткових фінансових витрат	=4*(Збазове - Зальтернатива)	2471,4	0	-622,1
6	Очікуваний рівень чистого прибутку, тис. грн.	=2-5	1441,0	3912,4	4534,5
7	Рівень рентабельності власного капіталу, %	=6/3	9,27	12,59	12,96
8	Сума коштів, що будуть додатково отримані власниками на власні потреби, тис. грн.	Збазове - Зальтернатива	15543,4	0	-3912,4
9	Дохідність ОВДП для фізичних осіб, %	-	16,84	16,84	16,84
10	Додатковий особистий прибуток власників за рахунок вкладення коштів у ОВДП, тис. грн.	=8*9	2617,5	0	-658,85
11	Сукупна сума прибутків власників, тис. грн.	=10+6	4058,5	3912,4	3875,6

Джерело: складено автором на основі [25;15]

Альтернатива 2, яка передбачає збереження поточного рівня власного капіталу, має перевагу в тому, що не призведе до додаткових фінансових витрат. Це дозволить компанії отримати очікуваний чистий прибуток у розмірі 3912,4 тис. грн. та досягти рентабельності власного капіталу на рівні 12,59%. Проте, ця альтернатива не дає можливості власникам отримати додаткові кошти на власні потреби та збільшити особистий прибуток.

Альтернатива 3, яка полягає у подальшому нарощенні власного капіталу, має найвищі показники очікуваного чистого прибутку (4534,5 тис. грн.) та рентабельності власного капіталу (12,96%). Проте, ця альтернатива вимагає додаткових вкладень власників у розмірі 3912,4 тис. грн., що зменшує їх особисті прибутки.

Таким чином, враховуючи цілі максимізації особистих прибутків власників, Альтернатива 1 є найбільш привабливою. Вона дозволяє учасникам товариства отримати значні додаткові кошти та збільшити свої прибутки за рахунок інвестування в ОВДП.

Таким чином, сформульовані наступні принципи політики розподілу і використання прибутку ТОВ «Техно-Буд Сервіс» на наступний рік (Рис. 3.2).

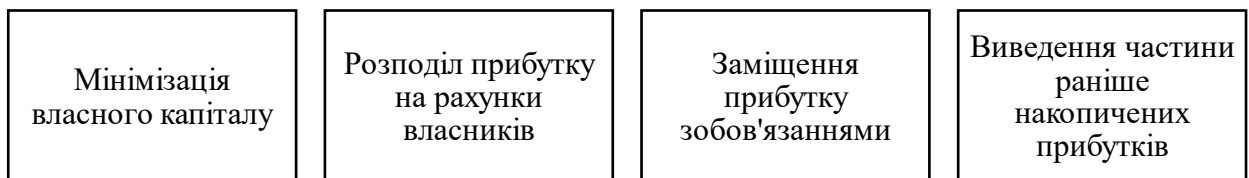

Рис. 3.2 Принципи політики розподілу і використання прибутку ТОВ «Техно-Буд Сервіс» на наступний рік

Джерело: складено автором

Підводячи підсумок, зазначимо, що у процесі обґрунтування напрямів підвищення ефективності прибутковості діяльності ТОВ «Техно-Буд Сервіс» сформульовано наступні рекомендації:

- слід працювати в напрямку зростання прибутку ТОВ «Техно-Буд Сервіс». Завершення адміністративної будівлі дозволить = отримувати додатковий чистий прибуток, який зростатиме з 35,52 тис. грн. у 2025 році до 138,4 тис. грн. у 2029 році. Чиста приведена вартість (NPV) проекту становить 1604,13 тис. грн., адже окрім прибутку у компанії також з'явиться цінний актив. Індекс прибутковості (PI) на рівні 2,01 свідчить про те, що кожна вкладена гривня принесе 2,01 грн. чистого дисконтованого доходу протягом п'яти років;

- вказані напрями удосконалення політики розподілу і використання прибутку ТОВ «Техно-Буд Сервіс». Ключовими принципами є мінімізація власного капіталу, розподіл прибутку на рахунки власників, заміщення прибутку зобов'язаннями, виведення частини раніше накопичених прибутків. Зниження суми власного капіталу та розподілення прибутку серед власників дозволить максимізувати сукупну суму прибутків власників до 4058,5 тис. грн.

ВИСНОВКИ

У процесі вивчення теоретичних та практичних аспектів формування, розподілу та використання прибутку підприємства можна зробити наступні висновки:

1. Вказані сутність прибутку та його значення в діяльності підприємства. Прибуток є універсальним вимірником фінансових результатів діяльності підприємства, який враховує всі аспекти його функціонування. Він формується під впливом різноманітних факторів, таких як обсяг реалізації, структура витрат, рівень цін, продуктивність праці тощо. Прибуток є основою для самофінансування розвитку підприємства, виплати дивідендів власникам та реалізації соціальних ініціатив.

2. Розглянуто механізм формування, розподілу та використання прибутку підприємства. Він охоплює операційну, інвестиційну та фінансову діяльність, кожна з яких має свої особливості та джерела генерування доходів і витрат. Ефективне управління доходами, витратами, податковими платежами, ресурсами та ризиками є запорукою максимізації прибутку та забезпечення фінансової стабільності підприємства. Розподіл прибутку передбачає спрямування коштів на сплату податків, формування резервів, виплату дивідендів власникам, реінвестування у розвиток підприємства тощо.

3. Виконано аналіз фінансово-господарської діяльності досліджуваного підприємства та його фінансових результатів. Ефективність кадрової політики ТОВ «Техно-Буд Сервіс» підтверджується зростанням середньої кількості працівників на 30,23% та підвищенням продуктивності праці на 24,14% за період 2021-2023 років.

Протягом 2021-2023 років ТОВ «Техно-Буд Сервіс» демонструє стабільний розвиток, про що свідчить збільшення необоротних активів на 62,16%, оборотних активів на 48,63% та загальної вартості чистих активів на 90,29%. Показники ліквідності (коефіцієнт поточної ліквідності - 1,19-1,23) та фінансової стійкості (коефіцієнт автономії - 0,23-0,24; коефіцієнт фінансової

стійкості - 0,32-0,35) ТОВ «Техно-Буд Сервіс» за 2021-2023 роки знаходяться в нижче нормативних меж, що вказує на підвищений рівень ризику втрати платоспроможності при скороченні сум прибутку компанії.

4. Проведена оцінка процесу формування та ефективності розподілу і використання прибутку на ТОВ «Техно-Буд Сервіс». Проте, менеджмент компанії не забезпечує конкурентоспроможний рівень рентабельності власного капіталу (13,51% у 2023 році) порівняно з альтернативними інвестиційними можливостями, такими як ОВДП (16,84% у 2023 році) та депозити (13,9% у 2023 році).

Крім цього, спостерігається знецінення активів, адже їх рентабельність знаходиться нижче інфляції. Незважаючи на це, ТОВ «Техно-Буд Сервіс» спрямовує більшу частину прибутку на реінвестування у розвиток компанії, що відображається у прирості зареєстрованого капіталу на 62 тис. грн та нерозподіленого прибутку на 4 728 тис. грн у 2023 році.

5. Сформульовано шлях зростання прибутку ТОВ «Техно-Буд Сервіс». Реалізація заходу щодо завершення адміністративної будівлі є ефективним шляхом підвищення прибутку ТОВ «Техно-Буд Сервіс», оскільки чиста приведена вартість (NPV) становить 1604,13 тис. грн., а індекс прибутковості (PI) дорівнює 2,01. Термін окупності інвестицій у 4 роки і 42,85 днів є прийнятним для компанії, враховуючи масштаби проекту. Позитивні фінансові показники підтверджують доцільність реалізації заходу для підвищення прибутковості підприємства.

6. Запропоновані напрями удосконалення політики розподілу і використання прибутку ТОВ «Техно-Буд Сервіс». Оптимальним варіантом управління прибутком є зменшення суми власного капіталу та виплата прибутку власникам, що забезпечить максимальну сукупну суму прибутків власників на рівні 4058,5 тис. грн.

Такий результат вищий, ніж у випадку збереження накопиченого прибутку у компанії чи здійсненні подальшого реінвестування коштів.

Ключовими принципами розподілу і використання прибутку ТОВ «Техно-Буд Сервіс» на наступний рік є мінімізація власного капіталу, розподіл прибутку на рахунки власників, заміщення прибутку зобов'язаннями, виведення частини раніше накопичених прибутків.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Безкровний О. В., Мисник Т. Г., Лиженков В. Г. Податок на прибуток: історія становлення та сучасні аспекти функціонування. *Modern theories and improvement of world methods*. 2023. № 1. С. 81-83.
2. Вартість строкових депозитів за даними статистичної звітності банків України. URL: https://bank.gov.ua/files/Procentlastb_DEP.xls (дата перегляду: 28.03.2024).
3. Вовк О. М., Ковальчук А. М., Комісаренко Я. І., Джулай А. В. Прибуток та рентабельність як детермінанти розвитку підприємства. *Modern Economics*. 2020. № 21. С. 37-44.
4. Вовк О. М., Ковальчук А. М., Комісаренко Я. І., Джулай А. В. Прибуток та рентабельність як детермінанти розвитку підприємства. *Modern Economics*. 2020. № 21. С. 37-44.
5. Вудвуд В. В. Прибуток підприємства як головне джерело фінансового забезпечення його розвитку. *Матеріали XII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Фінанси: теорія і практика»*. 2021. – С.318-320.
6. Господарський кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> (дата перегляду: 28.03.2024).
7. Гурбик, Ю. Ю., Миронов О. С., Сутність та зміст поняття «Прибуток підприємства» у вітчизняній науці. *Сучасний рух науки*. 2019. С.286-290.
8. Демченко Н. В., Ляшенко Г. Р. Прибуток та його роль у забезпеченні соціально-економічного розвитку підприємства. 2024. № 1. С. 300-302.
9. Джеджула В. В., Єпіфанова І. Ю., Іванчик Т. В., Фактори впливу на формування прибутку підприємств. *Modern Economics*. №. 2019. № 1. С. 81-86.

10. Економічна статистика. URL: / Ціни <https://www.ukrstat.gov.ua/> (дата перегляду: 28.03.2024).
11. Індекс ПФТС. URL: https://bank.gov.ua/files/4-Financial_markets.xlsx (дата перегляду: 28.03.2024).
12. Кобилецький В. Р., Коефіцієнт рентабельності активів (Коефіцієнт рентабельності пасивів). *Онлайн-журнал «Financial Analysis online»*. URL: <https://analizua.com/slovník-ekonomichnikh-terminiv/337-pokaznik-rentabelnosti-aktiviv-pokaznik-rentabelnosti-pasiviv> (дата перегляду: 28.03.2024)
13. Кобилецький В. Р., Рентабельність. Сутність та показники. *Онлайн-журнал «Financial Analysis online»*. URL: <https://analizua.com/metodyka-rozrakhunku-2/229-rentabelnist> (дата перегляду: 28.03.2024).
14. Ковценюк Г. В. Аналіз ефективності податку на прибуток. *Актуальні проблеми розвитку фінансово-економічної системи: пріоритети та перспективи*. 2023. № 1. С. 135-138.
15. Кредити МСП. URL: https://bank.gov.ua/files/Loans_MSE.xlsx (дата перегляду: 28.03.2024).
16. Кузьмінський В., Пилипенко О., Попович Д. Фінансово-господарська діяльність та податок на прибуток підприємств: контроверсійність інтересів. *Вчені записки Університету «КРОК»*. 2023. № 4 (72). С. 20-28.
17. Купира М. І., Імперативи нарощення прибутку в умовах асиметричного розвитку підприємства. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. №. 2020. С. 58-62.
18. Масюк Ю. В., Мамчур Г. С., Фінансовий менеджмент прибутку сільськогосподарського підприємства. *Агросвіт*. №20. 2021. С. 46-50.
19. Машошина Т. В., Супрун О. О. Сутність та значення фінансової результативності в діяльності підприємства. *Current methods of improving outdated technologies and methods*. 2024. № 1. С. 88-89.

20. Мямлін, В. В., Мямлін С. В. Істинна сутність категорії «прибуток» та її негативний вплив на розвиток економіки. *Світ економічної науки*. 2019. Вип. 11. С. 46–51.
21. Облігації внутрішньої державної позики України. URL: <https://privatbank.ua/ovdp> (дата перегляду: 28.03.2024).
22. Облігації внутрішньої державної позики. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/finance/bonds/> (дата перегляду: 28.03.2024).
23. Обсяг реалізованих послуг за регіонами за видами економічної діяльності. URL: https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/menu/menu_u/ekon/posl_u.htm (дата перегляду: 28.03.2024).
24. ОВДП для населення. URL: https://mof.gov.ua/uk/domestic_government_bonds_for_population-360 (дата перегляду: 28.03.2024).
25. Первинний ринок ОВДП. URL: <https://bank.gov.ua/ua/markets/primary-ovdp-chart?date=28.12.2021&valcode=UAH> (дата перегляду: 28.03.2024).
26. Подолянчук О. А., Особливості бухгалтерського обліку та оподаткування прибутку підприємств. *Економіка, фінанси, менеджмент. Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки та практики*. 2022. № 1 (59). С. 136-153.
27. Подолянчук О. А., Іщенко Я. П., Коваль Н. І. Прибуток підприємства в сучасних умовах ведення бізнесу: обліковий аспект. *Інвестиції: практика та досвід*. 2023. № 15. С. 54-61.
28. Покровська Н., Катрич Д. Дефініція терміну "прибуток" в економічній науці. *Економіка та суспільство*. 2024. № 59. С. 1-5.
29. Процентні ставки банків за строковими депозитами фізичних осіб. URL: https://bank.gov.ua/files/Inter_r_term_dep.xlsx (дата перегляду: 28.03.2024).

30. Рентабельність операційної та усієї діяльності підприємств за видами економічної діяльності у 2022 році. URL: https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2021/fin/rodp/rodp_ed/rodp_ed_u/rodp_ed_22ue.xlsx (дата перегляду: 28.03.2024).

31. Роєва О. С. Переваги та недоліки запровадження податку на виведений капітал. *Майбутнє – аудит*. 2024. № 1. С. 165-167.

32. Савіна С. С., Гиренко Ю. В., Управління прибутком в системі фінансового менеджменту підприємства. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2019. Вип. 6 (17). С. 321-324.

33. Сьомкіна Т. В., Гужавіна І. В., Згурська О. М., Методологічні засади управління прибутком торговельного підприємства. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. №1. 2020. С. 31.

34. Техно-Буд Сервіс. URL: https://youcontrol.com.ua/catalog/company_details/34864234/ (дата перегляду: 28.03.2024).

35. ТОВ “Техно-Буд Сервіс”. URL: <https://opendatabot.ua/c/34864234> (дата перегляду: 28.03.2024).

36. ТОВ “Техно-Буд Сервіс”. URL: <https://vda.org.ua/portfolio/tov-tehno-bud-servis/> (дата перегляду: 28.03.2024).

37. ТОВ “Техно-Буд Сервіс”. URL: <https://vkursi.pro/card/tov-tehno-bud-servis-34864234> (дата перегляду: 28.03.2024).

38. ТОВ “Техно-Буд Сервіс”. URL: <https://www.ua-region.com.ua/34864234> (дата перегляду: 28.03.2024).

39. Товариство з обмеженою відповідальністю «Техно-Буд Сервіс»: бухгалтерська звітність і фінансовий аналіз за 2020 р. . URL: https://zvitnist.com/34864234_TOVARYSTVO_Z_OBMEZHENOOU_VDPOVDA_LNSTU_TEHNOBUD_SER (дата перегляду: 28.03.2024).

40. Фірман Н.Я., Вашків О.П. Економічна сутність фінансового результату підприємства. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2019. № 5. С. 162-168.

41. Шестопалюк В., Економічна сутність доходів діяльності в сучасних умовах господарювання. *Облік, контроль і аналіз в управлінні підприємницькою діяльністю*. 2022 р. Ч. 2. 191с.